2024/588

2024.2.19.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/588 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2024. február 6.)

a „European Cannabis Initiative” elnevezésű európai polgári kezdeményezésnek az (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvántartásba vétele iránti kérelemről

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári kezdeményezésről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 6. cikke (2) és (3) bekezdésére,

mivel:

(1) A Bizottsághoz 2024. január 12-én benyújtották a „European Cannabis Initiative” (Európai kannabisz kezdeményezés) elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet.

(2) Egy azonos című európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet már 2023. november 6-án is benyújtottak a Bizottsághoz.

(3) 2023. december 6-i levelében (C(2023) 8548 final) a Bizottság az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikkének (4) bekezdése szerint tájékoztatta a szervezői csoportot, hogy a 2023. november 6-án benyújtott, nyilvántartásba vétel iránti kérelem tekintetében teljesülnek az említett rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének a), d) és e) pontjában meghatározott nyilvántartásba vételi követelmények, és hogy a rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontja nem alkalmazandó. Mindazonáltal a Bizottság kifejtette azt is, hogy a kezdeményezés a négy célja közül az első és a második tekintetében nem felel meg az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének c) pontjában foglalt követelménynek. Az első célkitűzés arra szólítja fel a Bizottságot, hogy „kérje fel a tagállamokat olyan, emberi jogi alapokon nyugvó kannabiszpolitikák előmozdítására, amelyek kizárják büntetőjogi és közigazgatási szankciók kiszabását a növénynek és származékainak felnőttek általi, személyes célból történő használata, birtoklása és termesztése esetén”. Bár az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 83. cikke jogalapot biztosít a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozó szabályozási minimumok megállapításához a több államra kiterjedő vonatkozású, különösen súlyos bűncselekmények (többek között a tiltott kábítószer-kereskedelem) esetében, bizonyos magatartásoknak a bűncselekménnyé nyilvánításból való kizárása meghaladja a minimumszabályok megállapítását. A Szerződések szintén nem biztosítanak megfelelő jogalapot az ilyen magatartásra vonatkozó közigazgatási szankciók kizárásához. A második célkitűzés, amely arra szólítja fel a Bizottságot, hogy „ne avatkozzon bele a tagállamok azon döntésébe, hogy nemzeti helyzetükre reagálva szabályokat fogadjon el a felnőttek kannabiszhasználatának törvényes piacára vonatkozóan”, hasonlóképpen nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság jogalkotási javaslattételi hatáskörén, mivel ez a cél nem járulna hozzá a belső piac megteremtéséhez és működéséhez, amint azt az EUMSZ 114. cikk előírja. Ami a harmadik és a negyedik célkitűzést illeti, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ezek nem esnek nyilvánvalóan kívül azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtása céljából jogi aktusra tegyen javaslatot.

(4) A Bizottság ezért az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével összhangban tájékoztatta a szervezőket arról, hogy az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében módosíthatják a kezdeményezést a Bizottság értékelésének figyelembevételével, illetve fenntarthatják, vagy visszavonhatják az eredeti kezdeményezést.

(5) A szervezői csoport 2024. január 12-én módosított kezdeményezést nyújtott be.

(6) A módosított kezdeményezés a szervezők megfogalmazásában a következő három célra irányul: Először is, a szervezők felkérik a Bizottságot, hogy „hívjon össze a kannabiszpolitikákkal foglalkozó Transzeurópai Polgári Közgyűlést az alábbi kérdések szélesebb kontextusban történő megvitatására: az egész EU-ban egységes szankciórendszer; a tagállami politikák következetessége; az uniós polgárok lehetősége, hogy ezt az érzékeny témát megvitassák egymással és az intézményekkel.” A második célkitűzés keretében a szervezők felkérik a Bizottságot, hogy „tudományos bizonyítékok és a betegek tapasztalatai alapján segítse elő a gyógyászati kannabiszhoz való

([1]) HL L 130., 2019.5.17., 55. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj

hozzáférést, és az egészséghez való jog teljes mértékű gyakorlásának biztosítása érdekében tegye lehetővé a betegek számára, hogy a gyógyászati célra felírt kannabiszt és annak bármely származékát az EU-n belül szállítsák". Harmadszor, a szervezők felkérik a Bizottságot, hogy „különítse el a kannabisz – többek között gyógynövényként és a hagyományos orvoslás keretében történő – terápiás felhasználására irányuló kutatáshoz szükséges forrásokat, és azokat nemzetközi szinten ossza meg".

(7) A második és a harmadik célkitűzés megegyezik a 2023. november 6-án benyújtott kezdeményezés harmadik és negyedik célkitűzésével.

(8) A módosított kezdeményezéshez csatolt melléklet további részleteket tartalmaz a kezdeményezés tárgyáról, célkitűzéseiről és hátteréről. Kifejti, hogy az Unió „fokozatosan közös álláspontokat fogadott el az emberi jogi alapokon nyugvó drogpolitikák innovatív megközelítéseiről", és hogy számos tagállam „jelentős változtatásokat hajtott végre a kannabisz nem gyógyászati és nem tudományos célú felhasználásával foglalkozó nemzeti szakpolitikáiban". Hivatkozik a 2004/757/IB tanácsi kerethatározatra ([2]), azt állítva, hogy „az már nincs összhangban a kábítószer-ellenőrzés területén bekövetkezett legújabb fejleményekkel, és nem tükrözi a nemzetközi és nemzeti ajánlásokat", beleértve az ENSZ emberi jogi főbiztosának 2023. évi jelentésében foglaltakat is. A melléklet említést tesz az EU drogstratégiájáról is, és megjegyzi, hogy „mivel Európa-szerte nem történt jelentős előrelépés a tiltott kábítószerek visszaszorítása terén, gyökeresen újra kell gondolni azt a megközelítést, amely évtizedek óta nem csökkentette a kábítószer-keresletet és -kínálatot".

(9) Ami a módosított kezdeményezés első célkitűzését illeti, a Bizottság értelmezése szerint a szervezői csoport azt kéri tőle, hogy hívjon össze Transzeurópai Polgári Közgyűlést vagy hasonló fórumot a kannabiszpolitikák szélesebb kontextusban történő megvitatása céljából. A szervezők nem kérik, hogy a Szerződések végrehajtása céljából a Bizottság terjesszen elő uniós jogi aktusra irányuló javaslatot.

(10) Az Európai Unióról szóló szerződés 11. cikkének (4) bekezdése és az (EU) 2019/788 rendelet 1. cikke az uniós polgárokra ruházza azt a jogot, hogy felkérjék a Bizottságot, hogy hatáskörén belül terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra van szükség.

(11) Az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének c) pontja kimondja, hogy a Bizottság nyilvántartásba veszi a kezdeményezést, amennyiben: „ a kezdeményezés egyetlen része sem esik nyilvánvalóan a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő".

(12) Ami a módosított kezdeményezés első célkitűzését illeti, a Bizottság megállapítja, hogy az nem felel meg az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének c) pontjában foglalt jogi követelménynek, mivel nem kéri fel a Bizottságot arra, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő.

(13) A módosított kezdeményezés második célkitűzését illetően, az EUMSZ 168. cikkének (6) bekezdése lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy az EUMSZ népegészségügyről szóló 168. cikkében meghatározott célokból tanácsi ajánlásra tegyen javaslatot. Egy ilyen ajánlás felkérheti a tagállamokat, hogy: a) „tudományos bizonyítékok és a betegek tapasztalatai alapján segítse elő a gyógyászati kannabiszhoz való hozzáférést" és b) „az egészséghez való jog teljes mértékű gyakorlásának biztosítása érdekében tegye lehetővé a betegek számára, hogy a gyógyászati célra felírt kannabiszt és annak bármely származékát az EU-n belül szállítsák", amíg az ajánlás hatálya mindkét esetben kannabisz jogszerű felhasználására korlátozódik. Az EUMSZ 168. cikke azonban nem biztosít jogalapot az e területre vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizálására irányuló intézkedésekhez.

(14) Ami a módosított kezdeményezés harmadik célkitűzését illeti, az EUMSZ 173. cikkének (3) bekezdése, 182. cikkének (1) bekezdése, 183. cikke és 188. cikkének második bekezdése elvben lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő a kutatásra fordítandó források elkülönítése céljából.

(15) Ezen okokból a javasolt polgári kezdeményezést az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontjával összhangban a második és a harmadik célkitűzés tekintetében részben nyilvántartásba kell venni, mivel a kezdeményezésnek csak ezek a részei nem esnek nyilvánvalóan kívül a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő.

([2]) A Tanács 2004/757/IB kerethatározata (2004. október 25.) a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (HL L 335., 2004.11.11., 8. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

(16) Ez a következtetés nem érinti annak vizsgálatát, hogy a Bizottság fellépéséhez szükséges konkrét érdemi feltételek – beleértve az arányosság és a szubszidiaritás elvének való megfelelést, továbbá az alapvető jogokkal való összeegyeztethetőséget – ebben az esetben teljesülnének-e.

(17) A szervezői csoport megfelelő bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a kezdeményezés megfelel az (EU) 2019/788 rendelet 5. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek, és az említett rendelet 5. cikke (3) bekezdésének első albekezdésével összhangban kijelölte a kapcsolattartó személyeket.

(18) A kezdeményezés nem nyilvánvalóan visszaélésszerű, komolytalan vagy zaklató jellegű, illetve nem nyilvánvalóan ellentétes az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében foglalt értékeivel vagy az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogokkal.

(19) A „European Cannabis Initiative" (Európai kannabisz kezdeményezés) elnevezésű kezdeményezést ezért a második és a harmadik célkitűzés tekintetében részben nyilvántartásba kell venni. E kezdeményezés kapcsán tehát támogató nyilatkozatok gyűjthetők, amennyiben a kezdeményezés e két célkitűzésre vonatkoznak.

(20) Az a következtetés, hogy a részleges nyilvántartásba vételnek az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontja szerinti feltételei teljesülnek, nem jelenti azt, hogy a Bizottság bármilyen módon megerősítené a nyilvántartásba vett kezdeményezés tartalmának ténybeli helytállóságát, ami a kezdeményezés szervezői csoportjának kizárólagos felelőssége. A kezdeményezés nyilvántartásba vett formájának tartalma csak a szervezői csoport véleményét fejezi ki, és semmilyen módon nem tükrözi a Bizottság álláspontját,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A „European Cannabis Initiative" (Európai kannabisz kezdeményezés) elnevezésű európai polgári kezdeményezés részlegesen nyilvántartásba vételre kerül.

(2) E kezdeményezéshez annak második és harmadik célkitűzése tekintetében támogató nyilatkozatok gyűjthetők azon felismerés alapján, hogy annak célja a Szerződések végrehajtását célzó uniós jogi aktusokra irányuló javaslatok Bizottság általi előterjesztésének kezdeményezése annak érdekében, hogy

a) tudományos bizonyítékok és a betegek tapasztalatai alapján elősegítse a gyógyászati kannabiszhoz való hozzáférést, és az egészséghez való jog teljes mértékű gyakorlásának biztosítása érdekében lehetővé tegye a betegek számára, hogy a gyógyászati célra felírt kannabiszt és annak bármely származékát az EU-n belül szállítsák;

b) elkülönítse a kannabisz terápiás felhasználására irányuló kutatáshoz szükséges forrásokat.

2. cikk

E határozat címzettje a „European Cannabis Initiative" (Európai kannabisz kezdeményezés) elnevezésű javasolt polgári kezdeményezés szervezői csoportja, amelyet kapcsolattartó személyként Francesca CAPUOZZO és Georg WURTH képvisel.

Kelt Strasbourgban, 2024. február 6-án.

a Bizottság részéről
Věra JOUROVÁ
alelnök